

Geachte voorzitter,

Ik dank u voor de mogelijkheid om bij te dragen aan het debat in deze Raad over het verduurzamen van woningen door middel van zonnepanelen in de beschermde stadsgezichten.

Waarom criteria verruimen

Ik hecht grote waarde aan de schoonheid van onze binnenstad en de 19^e eeuwse schil, waar ik zelf ook woon! Toch is het hard nodig dat de criteria voor zonnepanelen in de beschermde stadsgezichten worden verruimd. En dat kan prima zonder dat de belevingswaarde van onze stad daardoor wordt aangetast. Ter illustratie: ik heb afgelopen tijd iedereen die bij ons thuis op bezoek kwam bevraagd, niemand was het überhaupt opgevallen dat er bij ons en de burens zonnepanelen op het dak liggen.

Om de volgende 4 redenen is verruiming van de criteria hard nodig:

1. De energieprijzen zullen structureel hoger blijven dan tot anderhalf jaar geleden het geval was. Veel bewoners van de binnenstad en de 19^e eeuwse gordel wonen in een oudere woning, die doorgaans een lager energielabel heeft dus veel energie verbruikt. Zij hebben door de gestegen prijzen substantieel hogere woonlasten gekregen.
2. In het beschermd stadsgezicht zijn veel manieren om een gebouw te verduurzamen niet mogelijk: in de binnenstad is de aanleg van een warmtenet gecompliceerd; het inpakken van gevels is bij historische panden doorgaans niet aan de orde; een groot deel van de panden heeft geen spouwmuren waardoor die ook niet te isoleren zijn. Zonnepanelen is één van de weinige opties die op korte termijn wél mogelijk is en ook echt iets doet voor je energierekening.
3. Omdat het huidige beleid weinig ruimte biedt voor zonnepanelen in het beschermd stadsgezicht, is er een wildgroei ontstaan aan zonnepanelen die zonder vergunning worden geplaatst. Het lijkt me onwenselijk dat het beleid zo strikt is, dat burgers ervoor kiezen om zonnepanelen dan maar zonder vergunning te plaatsen, waardoor je er als gemeente geen grip meer op hebt. Ik begrijp overigens dat er nauwelijks handhavingsverzoeken van omwonenden of andere belanghebbenden binnenkomen naar aanleiding van die zonnepanelen, dus blijkbaar worden ze niet als hinderlijk ervaren. Dat geeft te denken!
4. Zonnepanelen zijn in hun huidige verschijningsvorm een tijdelijk iets. Er zijn al alternatieven op de markt die er heel anders uit zien, zoals dakpannen met de werking van zonnepanelen of een glasdak met zonnepanelen (vb. Rotterdam CS). Net zoals televisieantennes uit het straatbeeld zijn verdwenen, zal dat met zonnepanelen uiteindelijk ook het geval zijn. Het is daarom niet noodzakelijk voor het behoud van het historisch erfgoed zo'n zware eisen te stellen aan iets dat zonder schade aan het erfgoed zelf weer kan worden verwijderd.

Probleem met huidige formulering

Het probleem met de formulering in de huidige welstandsnota is eenvoudig: de letterlijke tekst in de huidige nota luidt:

"Zonnepanelen mogen niet op een dakvlak worden aangebracht dat gericht is op (of heel goed zichtbaar is vanuit) de openbare ruimte"

Deze tekst staat plaatsing op een voordakvlak letterlijk nooit toe. Ambtenaren en de welstandscommissie blijken er nu al soepeler mee om te gaan en zonnepanelen op een voordakvlak soms wel toe te staan, als dat niet of vrijwel niet vanaf de openbare ruimte te zien is. Dat juich ik toe als pleitbezorger van meer zonnepanelen op Dordtse woningen, maar het deugt in feite niet. Immers: de welstandscommissie hoort te toetsen aan de welstandsnota en die is vanwege de formulering die ik zojuist citeerde strikter: het mag gewoon niet op een voordakvlak. Alleen al vanwege de discrepantie tussen de huidige vergunningspraktijk en de tekst van de welstandsnota is aanpassing van die laatste noodzakelijk. Het initiatiefvoorstel adresseert dit probleem.

Reactie College

De reactie van het College is dat de regels subjectiever zouden worden. Ik zou een voorstel willen doen om het allemaal nog veel eenvoudiger te maken: schrap voor de Binnenstad alleen de eerste bullit onder 'ruimtelijke inpassing':

Ruimtelijke inpassing

- *De voorzieningen mogen niet op een dakvlak worden aangebracht dat gericht is op of heel goed zichtbaar is vanuit de (semi-)openbare ruimte. Onder (semi-)openbare ruimte worden ook tuinen van openbare voorzieningen met een beperkte openstelling gerekend en havens en rivieren.*

De overige criteria bieden voldoende zekerheid dat zonnepanelen op een nette wijze en in lijn met het dakvlak worden aangebracht. Zichtbaarheid is dan helemaal geen probleem meer.

In plaats van dat het College dan meedenkt met de exacte formulering, wordt een andere oplossing gesuggereerd: alle voor zonnepanelen geschikte dakvlakken in kaart brengen zodat duidelijk is waar in de toekomst zonnepanelen toegestaan zijn. Dat is om 3 redenen een nogal onhandig voorstel van het College:

1. Het voorstel gaat in tegen de systematiek van de welstandsnota, die met criteria en regels werkt. Ik bedoel dat bijvoorbeeld de nota ook geen kaarten bevat waar per woning is ingetekend waar wel en niet een dakkapel toegestaan is.
2. Als er een kaart gemaakt kan worden, dan kan dat alleen maar als de ambtenaren die de kaart maken, zelf werken met regels en criteria, anders zouden ze aan willekeur gaan doen bij het maken van de kaart. Dat betekent dat het dus wel degelijk mogelijk moet zijn om ruimere regels te formuleren die niet subjectiever zijn dan de huidige.
3. Een kaart met alle dakvlakken die geschikt zijn voor zonnepanelen zal voortdurend achter de feiten aanlopen, immers: de techniek is voortdurend in ontwikkeling. Het is goed denkbaar dat er over een jaar technieken bestaan die plaatsing op plekken

mogelijk maken die met de huidige stand der techniek nog niet geschikt zijn. En ook de stad is voortdurend in ontwikkeling, gebouwen en daken veranderen permanent.

Onderscheid Binnenstad en 19^e eeuwse schil

Voor de 19^e eeuwse schil is het initiatiefvoorstel helder geformuleerd en lijkt me dat subjectieve interpretatie niet aan de orde is. Het zou goed zijn als het College daar in haar reactie nader op zou ingaan. Het is begrijpelijk dat het initiatiefvoorstel onderscheid maakt tussen de 19^e eeuwse gordel en de binnenstad. De binnenstad is in z'n geheel een historisch ensemble en het dakenlandschap is hier veel meer aaneengesloten. In de 19^e eeuwse gordel is sprake van veel meer diversiteit qua bebouwing en gaat het veel meer over het beschermen van de stedenbouwkundige structuur. Die wordt op geen enkele wijze aangetast door zonnepanelen. Daarom zou ik u adviseren om zonnepanelen in de 19^e eeuwse schil gewoon vergunningvrij te maken net zoals dat voor de niet-beschermden delen van de 19^e eeuwse schil het geval is. Ik kan in elk geval niemand uitleggen waarom ik voor mijn zonnepanelen op een woning uit 1942 aan de Singel een vergunning nodig heb, en om de hoek aan het Beverwijckplein in een woning uit eind 19^e eeuw, de zonnepanelen zonder vergunning op je dak mogen, zonnepanelen die je vanuit de Singel en vanuit het plein zelf gewoon ziet liggen.

Dakenlandschap

De welstandsnota besteedt specifiek aandacht aan het dakenlandschap en constateert overigens dat dat in de historische binnenstad van grotere waarde is dan in de 19^e eeuwse gordel, aangezien het in de 19^e eeuwse gordel nogal gefragmenteerd is.

In beide gevallen geldt dat zonnepanelen géén wezenlijke aantasting vormen van de vorm van een dak. De kapstructuur en de kapconstructie blijven ongewijzigd. Alleen de tekstuur van een deel van het dak verandert, maar de structuur en morfologie van het dakenlandschap blijven hetzelfde. Zonnepanelen worden bij schuine daken immers in lijn met het dakvlak en direct boven de dakpannen aangebracht. Belangrijke kenmerken van het dak blijven ongewijzigd en de ingreep is eenvoudig omkeerbaar. Bij platte daken worden zonnepanelen zo aangebracht, dat er vanuit de openbare ruimte niets van te zien is. Mijn conclusie is dan ook dat het dakenlandschap geenszins te lijden heeft onder het aanbrengen van zonnepanelen op daken. Dus dat ruimer toestaan van zonnepanelen de hoge score op woonaantrekkelijkheid van onze stad en de grote aantrekkingskracht op toeristen zeker niet negatief zal beïnvloeden, zoals het College lijkt te vrezen.

Afrondend

Er zijn dringend ruimere mogelijkheden nodig om gebouwen te kunnen verduurzamen, juist in de Binnenstad en de 19^e eeuwse schil, waar veel oude huizen met een slecht energielabel staan. Zonnepanelen zijn een quick win waar veel gebouweigenaren zelf in kunnen en willen investeren. Hoe mooi is dat, dat burgers en bedrijven zélf willen investeren in iets wat je beleidsmatig ook wilt.

U bent onze volksvertegenwoordigers, u kunt vele Dordtenaren met het versoepelen van de regels eenvoudig helpen om ook in de toekomst in Dordt te kunnen blijven wonen in een woning met een lagere energierekening. Niets mooier dan een historische stad die leeft, doordat er veel in gewoond wordt!